

การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในยุค Next Normal

A Study of Chinese Language Instruction Management Guidelines in the Next to Normal Era

วรรณรัตน์ มหาธาราทอง (Wannarat Mahatharathong)¹

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่องการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในยุค Next Normal มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของการศึกษาภาษาจีน สืบเนื่องจากประเทศไทยเกิดการแพร่ระบาดของโควิด-19 ในปี 2563 นำไปสู่การล็อกดาวน์ประเทศและการปิดสถานศึกษา หลังจากสถานการณ์ผ่อนคลายลงการเรียนการสอนได้กลับมาเป็นปกติ แต่ประเทศไทยกลับต้องเผชิญกับการระบาดหลายระลอก ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว สถานศึกษาทุกระดับจำเป็นต้องมีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ ถือเป็น การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศทางการศึกษาที่ใหญ่ที่สุดและมีอิทธิพลมากที่สุดกับวงการการศึกษาภาษาจีน ซึ่งแม้จะเผชิญกับปัญหาต่างๆไม่ว่าจะเป็นข้อจำกัดด้านอุปกรณ์ การวัดและประเมินผลและประเด็นอื่น ๆ ที่ยังเป็นข้อถกเถียง แต่การศึกษาภาษาจีนเมื่อจำเป็นต้องตั้งรับกับสถานการณ์ฉุกเฉินนี้ เทคโนโลยีจึงมีบทบาทสำคัญ ทำให้การเรียนการสอนภาษาจีนเข้าสู่ยุค New Normal ผลกระทบของการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ทำให้วงการการศึกษาภาษาจีนเปลี่ยนการเรียนรู้เป็นแบบผสมผสาน (Blended Learning) ถึงแม้สถานการณ์โควิดจะคลี่คลายลงก็ตาม ซึ่งถือเป็นสิ่งใหม่ที่เกิดขึ้นมาเพื่อทดแทนความปกติใหม่ต่อไป (Next Normal)

คำสำคัญ: โควิด-19 ภาษาจีน เรียนออนไลน์ Next Normal

Abstract

This present paper on a study of Chinese Language Instructional management guidelines in the next normal era aims to study the changes in Chinese language education. As the spread of COVID-19 in Thailand in 2020 has led to country lockdowns and school closures. After the situation eased, teaching and learning returned to normal, but Thailand faced a second and the third wave of outbreaks. Under these circumstances, educational institutions at all levels needed to provide online instruction along with Chinese learning. The change in teaching and learning management has caused the immense and most influential educational ecosystem change in the Chinese education industry, especially in Thailand, which faces many challenges such as the limitation of tools, the efficiency of measurement and evaluation, and other controversial issues. It is necessary to cope with this emergency, technology plays a significant role, which has resulted in Chinese language teaching entering the new normal era. The Chinese language learning has changed to Blended Learning, which is a replacement way in the next normal era even though the situation of Covid is improving.

Keywords: Covid-19, Chinese, Online Learning, Next Normal

วันที่รับบทความ : 14 กันยายน 2564

วันที่แก้ไขบทความ : 17 พฤศจิกายน 2564

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 30 พฤศจิกายน 2564

¹ สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา E-mail : wannarat@aru.ac.th

1. บทนำ

โควิด-19 ทำให้การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยเกิดการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การศึกษาสามารถดำเนินต่อไปได้ การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์จึงเป็นตัวเลือกเดียวสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉินนี้ จุดเปลี่ยนนี้ได้ท้าทายศักยภาพด้านต่างๆในการศึกษาภาษาจีน เข้าสู่การศึกษาในยุค New Normal เมื่อมีการระบาดหลายระลอก ครูผู้สอนจึงมีการพัฒนาศักยภาพตัวเองในทุกๆด้าน โดยเฉพาะด้าน ICT (Information and Communications Technology) ถึงแม้การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์จะไม่ถูกยอมรับและมีข้อกีดขวางด้านประสิทธิภาพทางการเรียน ผู้เขียนจึงได้ตั้งสมมุติฐานว่าเมื่อโควิด-19 คลี่คลายลงทุกคนจะเลือกการจัดการเรียนการสอนแบบ on-site แต่ผลของการศึกษาพบว่าผู้เรียนได้ปรับตัวยอมรับกับการเรียนแบบ New Normal ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐานการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้แทนที่สิ่งเดิมที่เป็นหรือเคยทำอยู่เป็นปกติ กลายเป็นความปกติใหม่ (New Normal) และจะมีสิ่งใหม่ที่เกิดขึ้นมาเพื่อทดแทนความปกติใหม่นี้ในลำดับต่อไป (Next Normal) คือการเรียนรู้ในรูปแบบผสมผสาน (Blended Learning) ซึ่งถือเป็นมิติใหม่ของวงการการศึกษาภาษาจีน

2. โอกาสและความท้าทายของการศึกษาภาษาจีนภายใต้สถานการณ์โควิด-19

นับตั้งแต่การระบาดของโควิด-19 ซึ่งมีผลกระทบอย่างมากต่อการทำงาน การใช้ชีวิตและการศึกษาของผู้คนในทุกประเทศทั่วโลก ทุกภาคส่วนมีการตั้งรับเพื่อเอาชนะโรคร้ายนี้ไปด้วยกัน มหาวิทยาลัยและโรงเรียนทั่วโลกได้ใช้มาตรการปิดโรงเรียนชั่วคราว วิธีการเรียนรู้ของนักเรียนนักศึกษาได้เปลี่ยนจากการเรียนแบบออฟไลน์เป็นการเรียนรู้แบบออนไลน์ ด้วยเหตุนี้จึงมีการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศทางการศึกษาที่ใหญ่ที่สุดและมีอิทธิพลมากที่สุดในโลก การเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์นี้ย่อมนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในรูปแบบการสอนและการจัดการทรัพยากรการศึกษาอีกด้วย

วิกฤตใด ๆ ย่อมมีโอกาสเสมอ ผลกระทบจากการระบาดของไวรัสโควิด-19 ทำให้ผู้สอนภาษาจีนทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายครั้งใหญ่ของ "การเรียนการสอนภาษาจีน" ผู้สอนจึงเป็นปัจจัยสำคัญของความสำเร็จในการเรียนการสอนทุกรูปแบบ การพัฒนาผู้สอนเพื่อรับมือกับการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ เพื่อการจัดการเรียนการสอนให้เกิดคุณภาพสูงสุดกับผู้เรียน ถือว่าเป็นโจทย์สำคัญของการศึกษาระดับชั้น ตลอดจนนโยบายของ

ประเทศ จึงเห็นได้ว่าการพัฒนาผู้สอนถือเป็นบริบทสำคัญในรูปแบบการศึกษาที่เปลี่ยนไป การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วนับว่าเป็นประเด็นใหญ่ในสังคมปัจจุบัน สภาพแวดล้อมสำหรับการเรียนการสอนภาษาจีนได้เปลี่ยนไปอย่างมาก ภายใต้สถานการณ์การระบาดของโควิด-19 ภายใต้สถานการณ์ปัจจุบันจะเห็นได้ว่าการศึกษาภาษาจีนจำเป็นอย่างมากที่จะต้องสร้างเครือข่ายให้แน่นแฟ้นและมีกรอบความร่วมมือกันอย่างเข้มแข็งทั้งความร่วมมือกันในและต่างประเทศมากขึ้นและชัดเจน

2.1 ความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

1) โครงการพัฒนาครูจีนเพื่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์

สมาคมครูจีนแห่งประเทศไทยได้จับมือกับหลายหน่วยงานเพื่อจัดการอบรมครูจีนให้พร้อมรับมือกับการเรียนการสอนออนไลน์ ในวันที่ 25 เมษายนมีการไลฟ์สดการฝึกอบรมภาษาจีน -ห้องเรียนออนไลน์ "หัวดำ" โดยความร่วมมือระหว่างสมาคมครูจีนแห่งประเทศไทยและมหาวิทยาลัยหัวเฉียวซึ่งจัดโดยวิทยาลัยภาษาและวัฒนธรรมจีนแห่งมหาวิทยาลัยหัวเฉียวและจัดทำโดยสมาคมผู้สื่อข่าวไทย - จีน โดยได้รับการสนับสนุนด้านเทคนิคโดยสำนักข่าวไทย - จีน โดยอาจารย์ Shen Ling, Chen Jianxing และ Zhang Na จากสาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียว ในหัวข้อ 3 วิธีการสอนออนไลน์พื้นฐาน เคล็ดลับการป้อนอักขระภาษาจีน และภาษาจีนผ่านแอปพลิเคชัน Ding Ding และการถ่ายทอดสดทาง Facebook การสอนออกเสียง และหลักสูตรอื่น ๆ ในวันที่แรกของการอบรมมีจำนวนครูมากกว่า 400 คนทั่วประเทศไทยชมการเรียนรู้แบบสดทางออนไลน์ ครูมากกว่า 5,000 คนดูคลิปซ้ำ และเกือบ 20,000 คนติดตามกิจกรรมการฝึกอบรมครั้งนี้ (ข้อมูลจากเว็บไซต์สมาคมครูจีนแห่งประเทศไทย)

เพื่อสร้างความยั่งยืนในการพัฒนาผู้สอนภาษาจีนในประเทศไทยทางสมาคมครูจีนแห่งประเทศไทย ได้จับมือกับหลายหน่วยงานเพื่อจัดกิจกรรมการอบรมครูจีนให้พร้อมรับมือกับการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ สมาคมครูจีนแห่งประเทศไทยถือเป็นองค์กรภาคเอกชนแห่งแรกที่ริเริ่มการอบรมครูผู้สอนภาษาจีนในรูปแบบออนไลน์และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาจีนออนไลน์ ถือเป็นการเปิดหน้าประวัติศาสตร์วงการการศึกษาภาษาจีนในประเทศไทย

2) ความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐกับหน่วยงานเอกชนของจีน

ในภาวะของการระบาดของโควิด-19 หน่วยงานภาครัฐคือสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กับบริษัท ถึง อินเตอร์เนชั่นแนล เอ็ดดูเคชั่น เทคโนโลยี จำกัด ได้มีความร่วมมือเพื่อ

การเรียนการสอนภาษาจีน ปี 2563 บริษัทฯ จะมอบแพลตฟอร์มการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนออนไลน์รวม 100,000 บัญชีโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายให้กับ สอศ. เป็นระยะเวลา 3 เดือน และจัดอบรมครูผู้สอนภาษาจีนของ สอศ. ตลอดจนติดตั้งระบบคราวน์แพลตฟอร์ม เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนออนไลน์ทักษะภาษาจีน และทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Literacy) และในปัจจุบันมีสถานศึกษาหลายแห่งที่มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน และนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษา ได้รับโอกาสที่ดีเป็นอย่างยิ่งในการได้ทุนการศึกษา ได้ร่วมการแลกเปลี่ยนกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนการฝึกทักษะอาชีพกับสถานประกอบการ จักเห็นได้ว่าการศึกษาชั้นนี้ย่อมต้องได้รับความร่วมมือจากหลายภาคส่วนโดยเฉพาะจากหน่วยงานภาครัฐ จึงจะสามารถพัฒนาคุณภาพของการศึกษาไปได้ (เว็บไซต์กระทรวงศึกษาธิการ)

การศึกษาภาษาจีนมีความสำคัญในปัจจุบัน ภาครัฐของไทยโดยกระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าวและมุ่งพัฒนาการศึกษาในรูปแบบออนไลน์ ทำให้การเรียนการสอนภาษาจีนก้าวหน้าไปอีกระดับหนึ่ง ซึ่งการขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการก็เห็นชัดว่าให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์

2.2 ปัญหาของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนออนไลน์

เรามักได้ยินปัญหาการเรียนการสอนออนไลน์ตามสื่อต่าง ๆ ที่ผ่านมา ซึ่งปัญหาดังกล่าวไม่ได้เกิดขึ้นแต่ในประเทศไทย ดังเช่นอาจารย์ Liu Lening จากมหาวิทยาลัยโคลัมเบียเห็นว่าการศึกษาภาษาจีนออนไลน์นั้นใช้เวลาและแรงงานมาก แต่ผลของการเรียนการสอนนั้นกลับไม่คุ้มค่า บางท่านอาจคิดว่าการสอนแบบนี้จะทำให้การศึกษาภาษาจีนในระดับนานาชาติเป็นที่นิยมและยังเป็นมาตรการที่เหมาะสมในกรณีฉุกเฉิน แต่การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ไม่อาจแทนที่การเรียนการสอนในห้องเรียนได้ กล่าวคือคุณภาพของการเรียนออนไลน์ไม่อาจเทียบเท่ากับการเรียนในชั้นเรียน ซึ่งการเรียนออนไลน์ไม่ใช่อนาคตของการเรียนภาษาจีนอย่างที่บางคนกล่าว (Yuming et al, 2020)

ผู้เขียนไม่เห็นด้วยกับข้อความข้างต้นที่บอกว่า การเรียนออนไลน์ต้องลงทุนมาก แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีน้อย ผู้เขียนเห็นว่าการลงทุนเพื่อการศึกษาไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดย่อมคุ้มค่าเสมอ และถ้าหากอาจารย์ผู้สอนสามารถผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ภาษาจีนได้ถือว่าเป็นความคุ้มค่าอย่างยิ่ง โดยเฉพาะความสำเร็จในด้านนวัตกรรมการศึกษา ถึงแม้ว่าการเรียนออนไลน์ไม่อาจแทนที่การเรียนในห้องเรียนได้ แต่ในอนาคตการเรียน

ออนไลน์หรือการเรียนกึ่งออนไลน์ย่อมเข้ามามีบทบาทสำคัญของการเรียนภาษาจีนของผู้คนทั่วโลก

ในประเทศไทยเมื่อมีการเรียนออนไลน์ครั้งแรกตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เว็บไซต์ข่าวไทยพีบีเอส วันที่ 18 พฤษภาคม 256 ผู้สื่อข่าวรายงานว่า เป็นวันแรกที่กระทรวงศึกษาธิการ จัดการศึกษาทางไกลและออนไลน์ให้นักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในช่วงการแพร่ระบาด COVID-19 ผ่าน 6 ช่องทางการรับชม ได้แก่ ทีวีดิจิทัล ช่อง 37-51, ทีวีดาวเทียม Ku-Band ช่อง 186-200, ทีวีดาวเทียม C-Band ช่อง 337-351, www.dltv.ac.th แอปพลิเคชัน DLTV ผ่านทางโทรศัพท์มือถือ และ Youtube ช่อง DLTV1 ถึง DLTV15 (<https://news.thaipbs.or.th/content/292574>)

เปิดเรียนออนไลน์ทั่วประเทศวันแรก พบสารพัดปัญหา ได้แก่ เว็บไซต์ล่ม เน็ตไม่พร้อม เป็นปัญหาสำคัญอันดับ 1 ทวิตเตอร์ถึงปัญหา เพจ ศธ.360 องค์กร โปสัดแนะนำ นักเรียนติดตามชมมีการเรียนการสอนผ่านออนไลน์ ย้อนหลังหรือล่วงหน้าได้เป็นรายวิชา ไม่ติดขัดผ่านเว็บไซต์มัลติการศึกษากว้างไกลผ่านดาวเทียม นอกจากนี้ในทวิตเตอร์ได้มีการติดแฮชแท็ก #เรียนออนไลน์ทะยานขึ้นเทรนด์อันดับ 1 เนื่องจากเกิดปัญหามากมายไม่ว่าจะเป็นเว็บไซต์ล่มหรือระบบการสอน ที่รวดเร็วเกินไป ทำให้เด็กนักเรียนจดไม่ทัน ทำให้มีการวิพากษ์วิจารณ์ถึงความไม่พร้อม ในการเรียนผ่านระบบออนไลน์ในครั้งนี้ (<https://siamrath.co.th/n/156208>)

จากการรายงานข่าวข้างต้นจะเห็นถึงความไม่พร้อมในด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้าน ICT ประกอบกับความตื่นตระหนกที่มาจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วจนตั้งรับไม่ทัน ซึ่งเป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่กลัวการเปลี่ยนแปลง แต่จากประสบการณ์ของผู้สอนที่จำเป็นจะต้องสอนภาษาจีนในรูปแบบออนไลน์เป็นครั้งแรกก็ได้เห็นมิติใหม่ๆ ในการเรียนการสอน เช่นการค้นพบแอปพลิเคชันต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ตลอดจนการทำสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ นับว่าเป็นการพัฒนาศักยภาพของผู้สอนภาษาจีนไปอีกระดับ และเชื่อว่าการพัฒนาตัวเองด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communications Technology: ICT) จะไม่หยุดยั้งตามสถานการณ์ของโรคระบาดที่คลี่คลายลงอย่างแน่นอน

ราชภัฏโพลได้ทำการสำรวจความคิดเห็นต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 “การเรียนการสอนออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19” พบว่าปัญหาอันดับ 1 ของการเรียนออนไลน์ คือความเร็วของสัญญาณอินเทอร์เน็ตอยู่ที่ 41.5% ดังรูปที่ 1 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวัฒนพร จตุรนนท์ (2563) โดยในงานวิจัยดังกล่าวได้วิเคราะห์ข้อมูล สรุปว่า ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนออนไลน์

แบ่งออกเป็น ด้านอินเทอร์เน็ต สภาพแวดล้อม และระยะเวลาในการส่งงานหรือส่งข้อสอบ ซึ่งปัญหาดังกล่าวสืบเนื่องจากผู้เรียน

ส่วนใหญ่ใช้โทรศัพท์มือถือในการเรียนและใช้สัญญาณจากโทรศัพท์มือถือ

ภาพที่ 1 การสำรวจความคิดเห็นต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

ที่มา: ราชภัฏ “โพลล์” เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ 38 แห่ง

จากการสำรวจและวิเคราะห์ผลงานวิจัยข้างต้น พบว่า ปัญหาอันดับ 1 ของการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ คือ สัญญาณอินเทอร์เน็ต ซึ่งปัญหานี้สืบเนื่องจากผู้เรียนส่วนใหญ่ใช้โทรศัพท์มือถือในการเรียนและใช้สัญญาณจากโทรศัพท์มือถือ ซึ่งสัญญาณนั้นขึ้นอยู่กับพื้นที่ ทำให้ไม่มีความเสถียรในการเชื่อมโยงเครือข่าย ส่งผลทำให้เกิดปัญหาในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์

2.3 การแก้ไขปัญหา

1) การสร้างทัศนคติที่ถูกต้องกับการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์

พวกเราได้รับรู้ปัญหามากมายของการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ผ่านสื่อต่างๆ เช่น นักศึกษามหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา เป็นโจทก์ร่วมฟ้องสถาบันการศึกษา 26 แห่ง เพื่อเรียกร้องค่าเสียหาย เนื่องจากไม่พอใจคุณภาพ การเรียนการสอนออนไลน์ช่วงโควิด-19 ระบาด (เว็บไซต์วีโอเอไทย) การต่อต้าน

หรือการสนับสนุนการเรียนการสอนออนไลน์ การเลือกช่องทางการเรียนการสอนในรูปแบบใดรูปแบบเดียวนั้นเป็นความคิดสุดโต่ง เพราะการเรียนออนไลน์ไม่ได้ตอบโจทย์ทุกอย่างให้กับการศึกษา จึงไม่สามารถพึ่งพาการเรียนออนไลน์ได้เพียงอย่างเดียว ดังนั้นการเรียนออนไลน์และออฟไลน์มีทั้งข้อดีและข้อเสียต่างกัน การเลือกใช้รูปแบบการเรียนการสอนนั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์และความพร้อมของผู้สอนและผู้เรียน ดังนั้นการมีทัศนคติที่ถูกต้องกับจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์จึงเป็นสิ่งที่สำคัญเพื่อจะเลือกใช้ข้อดีของการเรียนการสอนรูปแบบต่างๆ ขณะเดียวกันก็ตระหนักถึงข้อเสียและสามารถที่จะหลีกเลี่ยงข้อเสียนั้นได้ การเลือกการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ในภาษาจีนจึงจะสามารถประสบผลสำเร็จได้

2) การพัฒนาผู้สอน

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ได้ระบุไว้ในข้อ 3.6 ระบบการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ได้มาตรฐานระดับสากล ในข้อ 3.3

ระบุว่า สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพ และสถาบันการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 เพิ่มขึ้น ในข้อ 3.4 ระบุว่า แหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน นวัตกรรม และสื่อการเรียนรู้มีคุณภาพและมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ในยุทธศาสตร์ที่ 4: การสร้างโอกาสความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา ในข้อย่อย 4.1 ระบุว่าผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มี และในข้อย่อยที่ 4.2 ระบุว่า การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น มีระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาที่ทันสมัยสนองตอบความต้องการของผู้เรียนและผู้ให้บริการอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ และสถานศึกษาทุกแห่งมีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงและมีคุณภาพ เป็นต้น เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิต ซึ่งมีทั้งบัณฑิตที่จะไปเป็นครูในอนาคตอีกด้วย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561, หน้า 156-168)

การออกแบบการเรียนการสอนเพื่อสร้างเจตคติทางบวกให้กับผู้เรียนมีหลายวิธี ในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์นั้นเติบโตอย่างรวดเร็วด้วยความพร้อมด้านเทคโนโลยีที่เอื้ออำนวยให้การเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ทำได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนจึงสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนได้อย่างง่ายดาย เทคโนโลยีเป็นสิ่งที่จำเป็นในยุคปัจจุบัน การเรียนรู้ของผู้สอนจึงไม่ควรหยุดเพียงแค่นี้อาสาสมัครเฉพาะศาสตร์ของตน การเพิ่มหลักสูตรอบรมการเรียนรู้เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง เพราะผู้สอนจะต้องเผชิญกับคนรุ่นใหม่เสมอเรียนรู้ การสร้างความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการสอนซึ่งต้องได้รับการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการเรียนรู้ออนไลน์ การศึกษาสมัยใหม่จำเป็นต้องพึ่งพาองค์ความรู้ของหลายสาขาวิชาและมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างคุณภาพที่ครอบคลุมสหวิทยาการต่างๆ การบูรณาการความรู้ข้ามพรมแดนเพื่อให้การสอนกลายเป็นการทำงานร่วมกันของสหวิชา ซึ่งมีความจำเป็นในระดับนโยบายเพื่อผลักดันการพัฒนาผู้สอนภาษาจีนให้มีศักยภาพพอในการสอนออนไลน์และการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนในยุค Next Normal

3) การแก้ปัญหาสัญญาณอินเทอร์เน็ต

จากการสำรวจขององค์กร OECD ร่วมกับคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ได้จัดทำกรอบแนวทางสำหรับภาคการศึกษาในการตอบสนองต่อวิกฤตการณ์ COVID-19 (A framework to guide an education response to the COVID-19 Pandemic of 2020) โดยการใช้ข้อมูลการสำรวจของ OECD สำหรับนักเรียนอายุ 15 ปี จำนวนกว่า 600,000 คน จาก 79 ประเทศทั่วโลกในปี 2018 พบว่านักเรียนอายุ 15 ปี ที่บ้านมีการเข้าถึงสัญญาณอินเทอร์เน็ต มีประมาณ 81.6 % ซึ่งเป็นตัวเลขที่ดีพอสมควร แต่อย่างไรก็ตามหากแบ่งตามระดับฐานะของนักเรียน พบว่า ในขณะที่ครอบครัวที่มีฐานะในระดับ 40% มีการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้เกิน 90% ของครัวเรือน แต่นักเรียนในกลุ่มฐานะล่างสุดเพียง 57% ที่บ้านมีการเชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ต อาจเป็นเพราะไม่มีเงินสำหรับสมัครสมาชิกอินเทอร์เน็ตหรืออยู่ในบริเวณห่างไกลกว่าที่จะมีสัญญาณเข้าถึง นับเป็นความเหลื่อมล้ำแบบหนึ่ง ซึ่งในทางกลับกันก็มีหลายประเทศที่ใช้การจัดสรรอุปกรณ์ Wi-Fi แบบพกพา ให้กับนักเรียนที่บ้านไม่สามารถเข้าถึงสัญญาณอินเทอร์เน็ตได้ หรือจัดสรรงบประมาณเพื่อให้ครัวเรือนยากจนมีเงินในการสมัครบริการอินเทอร์เน็ต (ภูมิศรัณย์ ทองเลี่ยมนาค, 2563) ซึ่งถือเป็นแนวทางการแก้ปัญหาเบื้องต้นซึ่งรัฐหรือหน่วยงานทางการศึกษาควรจะต้องเร่งจัดสรร ซึ่งบางมหาวิทยาลัยมีการแจกซิมโทรศัพท์ให้กับอาจารย์และนักศึกษา แต่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาสัญญาณอินเทอร์เน็ตได้ การจัดสรรอุปกรณ์ Wi-Fi แบบพกพาให้กับนักศึกษาที่ขาดแคลนควรจะเป็นโครงการนำร่องของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์รายวิชาภาษาจีนตลอดจนในรายวิชาอื่นๆ

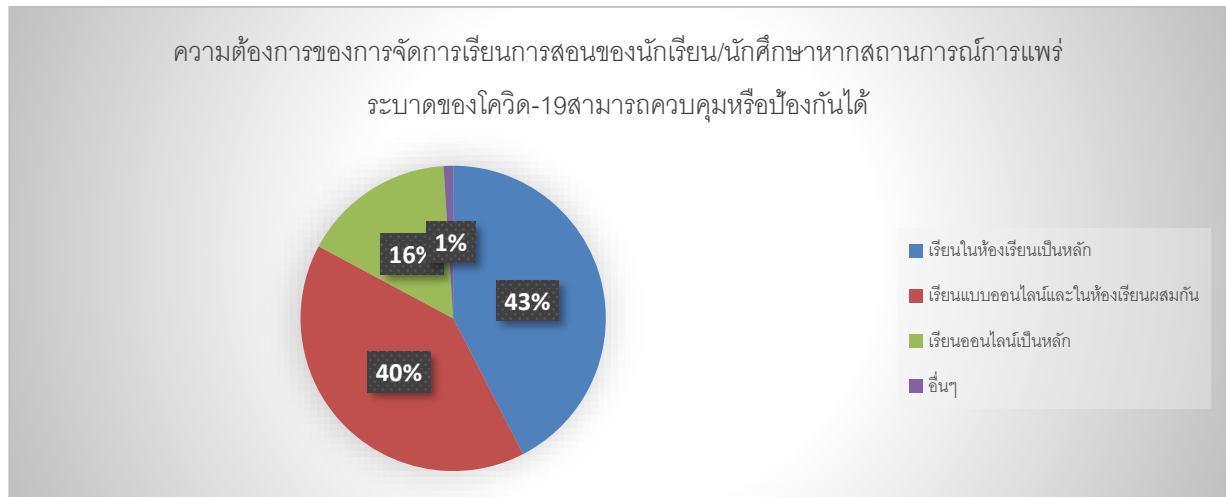
2.4 ภาษาจีนในยุค Next Normal

ประเทศไทยเผชิญกับการระบาดของไวรัสโควิด-19 หลายระลอก การเรียนการสอนภาษาจีนก็เผชิญกับการปรับรูปแบบเป็นออนไลน์หลายครั้ง การเปลี่ยนแปลงนี้ได้มาพาซึ่งการเปลี่ยนแปลงอย่างถาวรให้กับการศึกษาภาษาจีน กล่าวคือความสามารถปรับตัวยอมรับกับการเรียนแบบ New Normal ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐานและได้แทนที่สิ่งเดิมที่เป็นใช้หรือเคยทำอยู่เป็นปกติกลายเป็นความปกติใหม่(New Normal)และจะมีสิ่งใหม่ที่เกิดขึ้นมาเพื่อทดแทนความปกติใหม่ในลำดับต่อไป (Next Normal)

ความต้องการของการจัดการเรียนการสอนของนักเรียน/นักศึกษาหากสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 สามารถควบคุมหรือป้องกันได้จะต้องมีการเรียนแบบออนไลน์และในห้องเรียนผสมกัน พอๆกับการเรียนในห้องเรียนเป็นหลักตามพฤติกรรมของนักเรียนนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นไปตาม

ผลการสำรวจความคิดเห็น การเรียนการสอนภาษาจีนออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ของนักศึกษา สาขาการสอนภาษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ระหว่างวันที่ 23-28 พฤษภาคม 2564 ที่ระบุว่า ความต้องการของการจัดการเรียน การสอนของนักเรียน/นักศึกษาหาก

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 สามารถควบคุมหรือป้องกันได้ผลการสำรวจมีจำนวนนักศึกษา 40% ต้องการเรียนแบบออนไลน์และในห้องเรียนผสมกัน ซึ่งเกือบจะเทียบเท่าความต้องการของนักศึกษาที่ต้องการเรียนในห้องเรียนเป็นหลักที่ 42% ดังรูป

ภาพที่ 2 การสำรวจความคิดเห็น“การเรียนการสอนภาษาจีนออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19”

ที่มา: การสำรวจความคิดเห็น การเรียนการสอนภาษาจีนออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ของนักศึกษา สาขาการสอนภาษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ระหว่างวันที่ 23-28 พฤษภาคม 2564

จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในปัจจุบันมีการผสมผสานกับเทคโนโลยีและจะพึ่งพิงเทคโนโลยีมากขึ้นเรื่อย ๆ นักเทคโนโลยีทางการศึกษา นักวิชาการ และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ใช้คำที่มีความหมายถึงการจัดการเรียนแบบผสมผสานไว้หลายคำ เช่น Blended Learning, Hybrid Learning, Flexible Learning, Integrated Learning, Multimethod Learning, Mixed Mode Learning ซึ่งล้วนแล้ว แต่เป็นคำที่หมายถึงรูปแบบการเรียนที่มีความยืดหยุ่นและมีการผสมผสานการเรียนผ่านสื่อช่องทางและวิธีการสอนที่หลากหลาย คำที่หมายถึงการจัดการเรียนแบบผสมผสานได้มีผู้ให้การยอมรับมากที่สุดคือคำว่า “Blended Learning” (ปณิตา วรรณพิรุณ, 2554) การเรียนแบบผสมผสาน (Blended Learning) หมายถึง รูปแบบการเรียนที่ผสมผสานยุทธวิธีในการเรียนการสอนเข้าด้วยกัน โดยการใช้สื่อการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย ทั้งการเรียนการสอนแบบออนไลน์และการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า เพื่อตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนสามารถบรรลุเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอน (ปณิตา วรรณพิรุณ, 2554)

การจัดการเรียนการสอนผสมผสานเป็นการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นโดยการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความแตกต่างกันระหว่างบุคคลของผู้เรียนแต่ละบุคคลทั้งรูปแบบการเรียน รูปแบบการคิด ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนที่มีการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมในอีเลิร์นนิง (E-learning) ผสมผสานการเรียนรู้ในห้องเรียนปกติที่เป็นแบบเผชิญหน้าระหว่างผู้เรียนและผู้สอน (Bonk & Graham, 2004)

3. บทสรุป

ความแพร่หลายของอินเทอร์เน็ตได้เพิ่มแหล่งเรียนรู้และยังเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ของผู้คนในปัจจุบัน และทำให้การเรียนรู้ภาษาจีนเป็นอิสระมากขึ้น สถานการณ์โควิด-19 ได้กระตุ้นให้การเรียนการสอนภาษาจีนออนไลน์เกิดความแพร่หลายมากขึ้น จนกลายเป็น Next normal ของการเรียนการสอนภาษาจีน ถึงแม้จะยังคงมีข้อจำกัดทางด้านแพลตฟอร์มหรือประเด็นอุปสรรคอื่นๆ ที่ต้องได้รับการวิจัยเพิ่มเติม แต่การเรียนแบบผสมผสาน (Blended Learning) เป็นแนวโน้มของการเรียนการสอนภาษาจีนในอนาคต ซึ่งได้เปลี่ยนแปลงการศึกษาภาษาจีนในประเทศไทยเข้าสู่ยุค Next normal จากการระบาดหลายระลอกและการเรียน

ออนไลน์เต็มรูปแบบในหลายๆครั้งทำให้ทุกฝ่ายมีการปรับตัวในการเรียนการสอนภาษาจีนออนไลน์ ขณะเดียวกันก็มีการแก้ไขปัญหาต่างๆที่พ่วงเข้ามากับการเรียนการสอนในรูปแบบนี้ ซึ่งถือว่าเป็นพัฒนาการของการเรียนการสอนภาษาจีนในศตวรรษที่ 21

4. เอกสารอ้างอิง

ปณิตา วรรณพิรุณ. (2554, กรกฎาคม-ธันวาคม). การเรียนรู้แบบผสมผสานจากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. **วารสารการอาชีวและเทคนิคศึกษา**, 1(2), 43-49.

ภูมิศรัณย์ ทองเลี่ยมณาค. (2563). การเตรียมความพร้อมสำหรับการศึกษาในยุค COVID-19 ยิ่งจำเป็น ต้องให้ความสำคัญกับประเด็นความเหลื่อมล้ำและทรัพยากรของผู้เรียน. ค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2564, จาก <https://www.eef.or.th/378/>

วัฒนพร จตุรนนท์, โสภี ขาญเชิงยุทธชัย, ศศิขญา แก่นสาร, รัฐพร ปานมณี, ภาสกร รักดีศรีแพง, He Weimin. (2563, กรกฎาคม-ธันวาคม). การศึกษาพฤติกรรมการเรียนออนไลน์และความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนผ่านระบบออนไลน์ของนิสิตหลักสูตรการศึกษบัณฑิต สาขาภาษาจีน คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา ภาคการศึกษาฤดูร้อน ปีการศึกษา 2562 ตามมาตรการและการเฝ้าระวังการระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019. **วารสารวิชาการภาษาและวัฒนธรรมจีน**, 7(2), เลขหน้า.

เว็บไซต์สมาคมครูจีนแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์. (2563). ค้นเมื่อ 16 มิถุนายน 2563, จาก <https://hwxy.hqu.edu.cn/info/1052/4431>.

เว็บไซต์กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). ค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2563, จาก <https://moe360.blog>

เว็บไซต์วีโอเอไทย. (2563). ค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2563, จาก www.voathai.com

Bonk, J. and Graham, C. R. (2004). **Handbook of blended learning: Global perspectives**. San Francisco: Pfeiffer

Yuming, Li et al. (2020). Chinese international education under the new crown epidemic: Challenges and countermeasures language Teaching and linguistic Studies. (04)2020.

